

De spørgsmål, som lovforslaget måtte give anledning til, er jeg selvfølgelig meget indstillet på at drøfte under udvalgsbehandlingen, og jeg ser frem til et konstruktivt samarbejde om lovforslaget.

Hermed sluttede forhandlingen, og lovforslaget overgik derefter til anden behandling.

Afstemning

Tredje næstformand (Helge Adam Møller):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Arbejdsmarkedsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (*Ophold*). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

7) Forespørgsel nr. F 16:

Forespørgsel til kulturministeren:

»Hvad kan regeringen oplyse om situationen for landets biblioteker efter de nylig overståede budgetaftaler i kommunerne, og agter regeringen at udvikle en national strategi for biblioteksvæsenets placering i informationsområdet?«

Af Ole Sohn (SF), Holger K. Nielsen (SF) og Anne Grete Holmsgaard (SF).

(Forespørgslen anmeldt 3/11 2006. Fremme af forespørgslen vedtaget 9/11 2006).

Begrundelse

Kl. 15.10

Ole Sohn (SF):

Vi har rejst forespørgslen om bibliotekerne og vidensamfundet på baggrund af to elementer: dels det, at vi har været meget bekymrede over de lukninger af biblioteker, som viser sig at være en konsekvens af kommunalreformen og den stramme økonomiske politik, regeringen fører over for kommunerne, dels fordi vi gerne vil prøve at se lidt fremad med hensyn til, hvordan man kan udvikle en samlande og en national strategi for Danmark og borgere i Danmark frem mod vidensamfundet.

I den samlande strategi, som vi opfordrer regeringen til at iværksætte, er det altafgørende at se bibliotekerne som en central aktør. Det er derfor, vi har rejst forespørgslen i dag. Det er for at høre, hvad regeringens syn på en sådan national samlande strategi er, og selvfølgelig også for at høre, hvad regeringens syn er på den aktuelle situation for bibliotekerne og de skærpede forhold, som de nu må arbejde under, som følge af de mange bibliotekslukninger.

Besvarelse

Kulturministeren (Brian Mikkelsen):

Udgangspunktet for forespørgslen er den offentlige debat, der har været om udsigterne for folkebibliotekernes økonomiske og driftsmæssige situation i lys af de oplysninger, som foreligger om de kommunale budgetbehandlinger vedrørende 2007. Debatten har navnlig været baseret på de synspunkter, som har været fremlagt af Danmarks Biblioteksforening på basis af de undersøgelser, som foreningen har foretaget, og som nu foreligger beskrevet i en rapport, som blev offentliggjort inden jul.

Undersøgelsen efterlader det generelle indtryk, at der i en række kommuner – både de nye sammenlagte og de gamle ikkesammenlagte – gennemføres reduktioner i biblioteksbudgetterne i størrelsesordenen fra ca. 4 pct. til ca. 8 pct. Undersøgelsen forudser, at der nedlægges måske helt op til 100 biblioteksenheder, og ifølge de seneste tal fra Biblioteksstyrelsen er der registreret 101 meddelelser om lukninger.

Det er som bekendt et kommunalt ansvar, hvorledes folkebibliotekernes virksomhed nærmere skal udformes inden for de rammer, som biblioteksloven angiver, men vi må naturligvis fra statslig side interessere os meget for udviklingen på området. Jeg har da også ved tidligere lejligheder haft anledning til at udtale min skuffelse over den kommunale udmøntning af den betydelige forhøjelse af bloktilskuddet, som skete ved den seneste store revision af biblioteksloven. Og nu står vi altså over for reduktioner i en størrelsesorden på ca. 150 mio. kr.

Når vi fra statslig side interesserer os meget for udviklingen, skyldes det, at løsningen af folkebiblioteksopgaverne er særdeles vigtig set ud fra et kulturpolitisk synspunkt, og at staten er ansvarlig for en række såkaldte overbygningsopgaver i tilknytning til folkebibliotekerne, som

f.eks. tilskud til de biblioteker, der får tillagt en funktion som centralbiblioteker.

På baggrund af de oplysninger, der foreligger om reduktioner og nedlæggelser, forstår jeg umiddelbart godt den bekymring, der har bredt sig i de kredse, som er engageret i folkebibliotekernes fremtid. Jeg finder det derfor vigtigt at understrege, at vi her taler om en udvikling, som vi nøje skal følge for at vurdere, om den udvikling også på længere sigt giver anledning til tvivl om, hvorvidt bibliotekslovens intentioner opfyldes. Men vi må også være opmærksomme på, at der er tale om en ny situation, som nødvendigvis må og skal indebære overvejelser om nye løsninger af de vigtige opgaver.

Et af kommunalreformens væsentligste formål er at sikre bæredygtige institutioner, der kan give borgerne større valgfrihed og bedre service. På biblioteksområdet kan det bl.a. udmøntes ved, at kommuner tænker nyt og vælger en anden betjeningsstruktur. Det er erfaringen, at de mindste biblioteker kan have vanskeligt ved at leve op til borgernes forventninger, hvad angår dels forsyning med materiale, dels åbningstider. Der er også en tendens til faldende benyttelse af de mindste afdelinger. Og så har den teknologiske udvikling jo medført væsentlige forandringer i borgernes brug af bibliotekerne. Bibliotekerne tilbyder allerede i dag adgang til en lang række ydelser via internettet, f.eks. søgning og bestilling af bøger, men også ydelser, der indebærer, at borgere i nogle tilfælde alene besøger biblioteket på nettet.

Der kan derfor være god fornuft i at lukke små biblioteksafdelinger med kort åbningstid, lave benyttelsestal og begrænsede tilbud, men vel at mærke under den forudsætning, at frigjorte ressourcer anvendes til at sikre dels en styrket central betjening, dels andre decentrale løsninger, som f.eks. biblioteksbusser.

Den nye udvikling må som sagt give anledning til overvejelser om nye løsninger. Det gælder på det lokale plan, hvor vi nok ikke kan forudse alle resultater af den opfindsomhed, som de nye vilkår kan sætte gang i ude i kommunerne, og det gælder på det statslige plan, hvor vi er i gang med at se på, hvordan centralbibliotekernes vigtige overbygningsopgaver med hensyn til materialeforsyning og kompetenceudvikling skal løses og udformes i lyset af strukturreformen.

Kl. 15.15

På ministeriets vegne følger Biblioteksstyrelsen løbende udviklingen på biblioteksområdet,

og jeg vil bede styrelsen om i den kommende tid i særlig grad at være opmærksom på vurderingen af strukturreformens konsekvenser for opfyldelse af bibliotekslovens mål om at sikre borgerne lige adgang til bibliotekernes ydelser over hele landet.

Forespørgslen rejser endvidere spørgsmålet, om regeringen agter at udvikle en national strategi for biblioteksvæsenets placering i informationsområdet. Jeg kan hertil oplyse, at Biblioteksstyrelsen, som havde ansvaret for at overvåge den generelle udvikling på biblioteksområdet i 2005, fremlagde et udspil til en strategi med titlen »Fra Information til Viden«. Dette udspil har i 2006 været genstand for en dialog med biblioteksvæsenets såvel folke- som forskningsbiblioteker, og vi er i gang med en proces med udvikling af handlingsplaner på de forskellige områder.

Biblioteksstyrelsen har kunnet konstatere en bred opbakning til de grundlæggende principper for biblioteksudviklingen i Danmark, nemlig den fortsatte udvikling af et tæt samspil mellem boglige og digitale ydelser. Strategien indebærer bl.a., at vi skal udvikle og konsolidere de digitale tjenester, forny det fysiske biblioteksrum som aktive kultur- og læringshuse og skabe nye samarbejder om boglige tilbud, f.eks. ved mere opsøgende virksomhed fra bibliotekernes side.

Der er i forbindelse med dette arbejde peget på en række faktorer, som gør en strategisk nytænkning påkrævet. Vi kan nævne det forhold, at udviklingen af de digitale ydelser i væsentlig grad har ændret borgernes benyttelse af biblioteket; vi kan pege på den udvikling hen imod større enheder, som viser sig ved fusioner både på det kommunale område, som vi jo har været inde på, og på forsknings- og uddannelsesområdet; og vi kan ikke mindst i denne sammenhæng understrege betydningen af regeringens globaliseringsstrategi for udvikling af Danmark som et førende videnssamfund og et land med uddannelser i absolut verdensklasse.

Folkebibliotekerne og forskningsbibliotekerne spiller en afgørende rolle for håndteringen af disse udfordringer og for realiseringen af disse målsætninger. Jeg synes derfor, at vi med tilfredshed kan notere os, at Biblioteksstyrelsen har igangsat og følger op på den nødvendige strategiske nytænkning for det samarbejdende danske biblioteksvæsen.

Så set fra min stol synes jeg, vi er på rette spor i forhold til at lægge nogle retningslinjer, nogle

veje ud for en national strategi for biblioteksområdet. Vi arbejder ihærdigt med det, Biblioteksstyrelsen har det som en af sine primære opgaver. Og så handler det om at følge udviklingen ude i de kommunale budgetter tættere og tættere, så vi sikrer os, at kommunerne ikke bruger enhver anledning til at spare på biblioteksdriften. Der må vi alle sammen holde godt øje med kommunerne, så de ikke skærer ned på de primærydelser, som de også har over for borgerne ude i lokalsamfundene.

Tredje næstformand (Helge Adam Møller):

Tak til kulturministeren. Og så går vi i gang med den egentlige forhandling, og først er det ordføreren for forespørgerne, hr. Ole Sohn.

Forhandling

Ole Sohn (SF):

Jeg vil gerne indlede med at takke for besvarelsen, om end jeg ikke er enig i hele ministerens tale eller besvarelse af spørgsmålet om bibliotekernes situation i dag og bibliotekernes rolle i fremtidens vidensamfund.

Når vi har bedt om forespørgslen, er det som sagt, fordi der er det udgangspunkt, at vi kan konstatere, at kommunalreformen har betydet lukning af en lang række biblioteker i kølvandet på en årrække, hvor der er blevet færre og færre midler i bibliotekerne til brug for løsning af nogle af deres kerneopgaver, bl.a. materialeindkøb og lignende, og så ser vi nu oveni, at der er en række biblioteker, der må lukke eller indskrænke.

Jeg vil også gerne her sige: Naturligvis findes der biblioteksfilialer, som i dag ikke har robustheden til at kunne give en ordentlig service, og der kan kommunerne givetvis løse problemet på en bedre måde med bogbusser eller lignende. Det anerkender jeg. Men det begrundes ikke den store nedskæring, som har fundet sted, og som betyder, at vi vil opleve, at en lang række mere tyndtbefolkede områder får en stadig dårligere biblioteksdækning.

Det er ud fra en aktuel betragtning efter vores opfattelse forkert, det er ud fra en betragtning set i sådan en regionalpolitisk sammenhæng forkert. Men det er så sandelig også en fejl set i forhold til, hvilke udfordringer vi som samfund står over for, og som vi som borgere i samfundet står over for, for at kunne bringe os ind i vidensamfundet på et ordentligt og robust grundlag.

Kl. 15.20

Derfor er den anden del af forespørgslen viet til ønsket om at få lavet en samlende og en national strategi for, hvordan vi kan bringe Danmark og borgerne ind i vidensamfundet. I den forbindelse har jeg også noteret mig, at Biblioteksstyrelsen arbejder så godt, den nu kan, inden for de rammer, den nu har under Kulturministeriets regi, men hvis man skal have en samlende national strategi, er man nødvendigvis nødt til at tænke hele samfundet ind og dermed også inddrage nogle af de ressourcer og muligheder, der ligger via Videnskabsministeriet og Undervisningsministeriet. Der kan man selvfølgelig som kulturminister sige: Ja, men det er ikke noget, jeg har mulighed for at kunne agere inden for, fordi det rækker ud over min ressort. Men alligevel mener vi, at det er vigtigt, at man får debatten.

Om vi ikke kan løse opgaven i dag, så håber jeg dog, vi kan arbejde videre med den i udvalget, sådan at vi kan komme videre og se, om vi kan finde en form for, hvordan vi kan få igangsat et arbejde omkring en samlende national strategi for Danmark, for vidensamfundet. Det er en strategi, som jeg mener skal bygge på de anbefalinger, der ligger fra FN's verdensstopmøde, netop om informationssamfundet.

Det, der er vigtigt, er, at man ikke bare har muligheder via bibliotekerne, og at man ser dem som en central aktør og spiller i forsøget på at bringe Danmark ind i vidensamfundet, men også, at det sker på en sådan måde, at man sikrer, at alle borgere har mulighed for at skaffe sig adgang via internettet og komme ud og søge oplysninger via de muligheder, der nu gives på bibliotekerne.

Derfor skal jeg på vegne af Socialdemokraterne, Det Radikale Venstre, SF og Enhedslisten fremsætte følgende:

Forslag til vedtagelse

»Folketinget udtrykker bekymring for de mange bibliotekslukninger, der skyldes regeringens alt for stramme styring af kommunernes økonomi. Folketinget lægger vægt på, at der fremover sikres et biblioteksudbud af høj kvalitet i Danmark, der aktivt kan medvirke til at bringe Danmark og borgerne ind i vidensamfundet.

På den baggrund opfordrer Folketinget regeringen til at formulere og etablere en overordnet og samlende dansk national strategi for viden-

samfundet i lighed med anbefalingerne fra FN's verdenstopmøde om informationssamfundet.

Strategien skal beskrive de forskellige offentlige aktørers opgaver, ansvar og samspil med borgerne og identificere de nødvendige udviklingsområder, herunder bibliotekernes rolle og opgaver i vidensamfundet, samt give anvisning på, hvordan alle borgere sikres tilgængelighed til bibliotekernes tilbud. Endvidere skal strategien indeholde anvisning af, hvordan der sikres de nødvendige ressourcer til bibliotekernes udvikling.

I arbejdet med strategiplanen inddrages alle relevante aktører.

Strategiplanen fremlægges for Folketinget i næste folketingsår.«
(Forslag til vedtagelse nr. V 34).

Tredje næstformand (Helge Adam Møller):

Der er nu fremsat følgende forslag til vedtagelse: (*Se foran*). Dette forslag indgår herefter i forhandlingen.

Herefter er den næste ordfører Venstres ordfører, hr. Troels Christensen.

Kl. 15.25

Troels Christensen (V):

I Venstre anser vi folkebibliotekerne som grundpiller i dansk kulturformidling. Regeringen har derfor også løftet det statslige tilskud til bibliotekerne med 100 mio. kr., og derfor kan jeg ved første øjekast godt være en anelse bekymret over, at kommunerne nu i stedet vælger at spare 150 mio. kr. på biblioteksvæsenet og lukke op imod 100 filialer.

Men omvendt skal vi vel heller ikke være blinde for, at besparelser og filiallukninger ikke nødvendigvis er af det onde, nogle steder tværtimod. Med nye kommunegrænser kan der vel være gode argumenter for ikke at have flere små biblioteker liggende lige op ad hinanden. Så længe der lukkes biblioteker med kort åbnings-tid, begrænset tilbud, lille efterspørgsel, så er det i orden. Så længe der er tale om effektiviseringer, hvor ressourcerne bruges til at styrke de øvrige biblioteker og skabe serviceforbedringer, så er det i orden.

Flere sammenlagte kommuner begrundes deres besparelser med forventede fusionsgevinster, da store dele af administrationen jo kan samles og der kan ske personalebesparelser ved naturlig afgang. Så længe dette er baggrunden for kommunernes prioriteringer, er Venstre tilfreds med situationen.

I modsætning til hvad der ellers kraftigt har været antydnet i mediedebatten, viser en undersøgelse bl.a. fra Århus, at det ikke betyder noget for antallet af lånere, hvorvidt der er et bibliotek i nærområdet eller ej. Folk søger simpelt hen til de biblioteker, der har det største udvalg og den bedste service.

Det er nemlig heller ikke den samme service som tidligere, borgerne efterspørger. De unge googler sig frem til hurtig viden, og det er en udvikling, bibliotekerne skal omstille sig til ved at tilbyde let adgang til specialviden og informationssøgning.

Det må naturligvis ikke ske på bekostning af bevarelsen af borgernes læselyst og de gode muligheder for at låne skønlitterære bøger. Her har bibliotekerne stadig en meget vigtig opgave. Men hvem siger, at den ikke også kan løftes på alternative måder ved at styrke skolebibliotekerne, indføre flere bogbusser eller noget helt tredje? Det er derfor vigtigt ikke at skære nedlæggelserne over én kam, men at se dem i lyset af konteksten, nemlig hvad kommunerne ellers foretager sig i forbindelse med kulturhuse, bogbusser osv.

Selve kommunalreformen har i flere henseender været en kærkommen anledning for kommuner til at kigge tingene nøjere igennem og få ryddet ud i mindre hensigtsmæssige organiseringer. Flere sammenlagte kommuner har grebet muligheden for nytænkning og omorganisering.

I den ny Slagelse Kommune, hvor jeg selv kommer fra, har man f.eks. valgt at fastholde alle de fysiske betjeningssteder og så have én bogbus, der kører rundt i alle landområderne. Tidligere var det kun i den lille kommune, man havde en bogbus. Nu kommer bogbussen rundt i hele landområdet, og det betyder faktisk, at vi får en bedre service. Samtidig samler vi administrations- og udviklingsafdelingen, ligesom vi samler driftsopgaver som indkøb, kørsel, kommunikation og kompetenceudvikling ét sted, og herved opnår vi en række stordriftsfordele og besparelser samtidig med bedre tilbud til borgerne.

Når alt dette er sagt, er det jo vigtigt at understrege, at biblioteksvæsenet varetages af det kommunale selvstyre. Venstre går ikke ind for, at Folketinget skal diktere kommunerne noget. Kommunerne skal have rum til forskellighed og rammer til at lave gode lokale løsninger. Men vi vil naturligvis holde vågent øje med udviklingen, og på linje med Danmarks Biblioteksforening vil vi også gerne opfordre til, at kommu-

nerne vedtager en bibliotekspolitik og -plan og fortsat prioriterer området på en ikketilfældig måde. Det er kreative kommuner og lokale ildsjæle, der skaber gode løsninger. Servicen afhænger af de lokale folk, der udbyder den.

Til spørgsmålet om, hvorvidt regeringen vil udvikle en national strategi, kan jeg sige, at arbejdet allerede er i god gænge. Det traditionelle bibliotek, som vi kender fra industrisamfundet, ved vi jo alle er under pres. Nye brugervaner underbygger behovet for en ny strategi. Biblioteket skal i højere grad end nu være et unikt og synligt tilbud overalt, hvor brugeren er: på nettet, i undervisningslokalet eller på biblioteket.

Kl. 15.30

Biblioteksstyrelsen overvåger generelt udviklingen på området, og et arbejde med at lave handlingsplaner er i fuld gang. Det arbejde peger bl.a. mod en strategisk nytænkning i forhold til teknologiske muligheder og større enheder.

På den baggrund vil jeg på vegne af Venstre, Det Konservative Folkeparti og Dansk Folkeparti fremsætte følgende:

Forslag til vedtagelse

»Folketinget lægger vægt på, at der fremover sikres et biblioteksudbud af høj kvalitet i Danmark.

Folketinget konstaterer, at det er et kommunalt ansvar, hvorledes folkebibliotekernes virksomhed nærmere udformes inden for rammerne af biblioteksloven og i samspil med de statslige overbygningsfunktioner på folkebiblioteksområdet.

Folketinget noterer til sin tilfredshed, at Kulturministeriet gennem Biblioteksstyrelsen nøje følger udviklingen i det generelle biblioteksudbud, herunder kommunalreformens konsekvenser for borgernes lige adgang til folkebibliotekernes ydelser.

Endelig bemærker Folketinget, at Kulturministeriet gennem Biblioteksstyrelsen allerede er i gang med at gennemføre en generel strategi for udviklingen af bibliotekernes rolle i videnssamfundet under hensyntagen til de udfordringer, der ligger i brugernes adfærd, den teknologiske udvikling og de strukturelle ændringer på det kommunale område og inden for uddannelses- og forskningssektoren.«

(Forslag til vedtagelse nr. V 35).

Tredje næstformand (Helge Adam Møller): Jeg beder ordføreren blive stående, da der er en kortere række korte bemærkninger.

Der er nu fremsat følgende forslag til vedtagelse: (*Se foran*). Også dette forslag indgår herfter i forhandlingen.

Der er foreløbig tre korte bemærkninger, og den første er til hr. Per Clausen.

(Kort bemærkning).

Per Clausen (EL):

Efter kulturministerens sådan lidt bekymrede indledning var det måske lidt overraskende at høre hr. Troels Christensen, der nærmest var begejstret for udviklingen. Jeg vil gerne spørge hr. Troels Christensen, om jeg har forstået det rigtigt, når jeg forstår, at det faktisk er Venstres politik, at det er godt, hvis der kommer færre biblioteker, altså at vejen til kvalitet efter hr. Troels Christensens opfattelse går gennem at lukke biblioteker og sikre, at de store biblioteker kommer til at fungere.

Er hr. Troels Christensen slet ikke bare en lille smule bekymret for, at det i hvert fald for nogle biblioteksbrugere og for nogle lokalsamfund kan være et problem, at det bibliotek, man har været vant til at bruge, og som også har spillet en stor rolle kulturelt i lokalsamfundet, forsvinder?

(Kort bemærkning).

Troels Christensen (V):

Det, der er vigtigt for Venstre, er jo, at vi får de rigtige løsninger billigst muligt. Det er sådan, at man faktisk ser mange steder rundtomkring i landet, at man kan give en bedre service ved at ændre lidt på tingenes tilstand. Der sker flere bogudlån, når bogbussen kommer forbi ude i lokalsamfundet to bestemte dage om ugen, hvor de nye bøger er med; man har mulighed for at gå på internettet der; man har mulighed for at få bøgerne og nyt materiale leveret; og på den måde kan vi egentlig se, at man kan få en bedre service, samtidig med at man faktisk rationaliserer. Vi har bestemt ikke noget imod, at vi får noget mere for pengene.

(Kort bemærkning).

Per Clausen (EL):

Jeg må jo forstå hr. Troels Christensens svar på den måde, at Venstre faktisk overhovedet ikke mener, at det lokale bibliotek spiller en anden rolle i lokalsamfundet end at lange bøger over disken. Synes hr. Troels Christensen ikke, at det

er en noget reduceret opfattelse af bibliotekerne set i forhold til den rolle, de rent faktisk har spillet i mange lokalsamfund, hvor de også har været et centrum for andre kulturelle aktiviteter, også har været et centrum for en demokratisk debat, noget, som en bogbus, der kommer forbi et par gange om ugen, måske har svært ved at løfte?

Kl. 15.35

(Kort bemærkning).

Troels Christensen (V):

Forandring er jo et vilkår, vi skal leve under alle sammen, vi skal gøre det i virksomhederne, vi skal gøre det i kommunerne, hvor kommunalreformene er gennemført. Det sker også på bibliotekerne. Efterspørgslen ændrer sig, og derfor er vi jo nødt til at rette ind efter det.

Jeg er da helt med på, at det har en værdi, at vi lokalt har folkehuse, kulturhuse. De vokser jo også frem alle andre steder i andre regier. Jeg er såmænd ikke bange for, at der ikke vil findes mødesteder ude lokalt, for det er der en række muligheder for at der vil. Men ellers vil jeg også bare sige, at det jo er sådan, at det er et kommunalt anliggende at finde de rigtige løsninger på det her felt.

(Kort bemærkning).

Ole Sohn (SF):

Det drejer sig om bemærkningen om, at flere og flere googler sig til oplysninger. Det er sådan set korrekt. Og det er netop derfor, at der er et meget stort behov for, at der er biblioteksdækning i hele landet, for forudsætningen for, at man kan google, er, at man enten har muligheden derhjemme, eller at man kan gøre det fra bibliotekerne. Derfor spiller bibliotekerne altså en rolle ud over at have bogudlån, som der i øvrigt også bliver færre og færre muligheder for, fordi der bliver købt færre og færre bøger ind, da der bliver færre penge til det.

Derfor er der faktisk behov for, at man ligesom ikke bare siger, at det er en kommunal opgave at drive folkebiblioteker – det er det lovgivningsmæssigt, men vi har som samfund da vel også et ansvar for at lave en national strategi for, hvad det egentlig er, vi vil med bibliotekerne.

Derfor er mit spørgsmål: Er det ikke bekymrende, at man i en række tyndt befolkede områder fjerner bibliotekerne? Man kan godt kompensere med bogbusser, men man kan ikke

kompensere for det kulturmiljø, som et lokalt bibliotek kan være med til at udvikle, også når det gælder om at google og søge oplysninger.

(Kort bemærkning).

Troels Christensen (V):

Jeg tror, at det er meget vigtigt, at vi tænker nyt og ser de muligheder, der er i lokalområderne. Nu har vi f.eks. fået et nyt landdistriktsprogram, hvor man har mulighed for at søge og få hjælp til at skabe nye kulturhuse. Der er en række muligheder for fortsat at skabe det gode kulturelle liv lokalt for de ildsjæle, det mener jeg der er. Men det er vigtigt, at vi nytænker og ikke stædigt fastholder noget, som tiden ligesom er løbet fra, for det kan blive for dyrt. Derfor er det vigtigt, at man optimerer sine midler lokalt.

Jeg har det stadig væk allerbedst med, at man kommunalt finder de løsninger, der passer til de ildsjæle og den måde, man vil gøre tingene på lokalt. Det har jeg det faktisk rigtig godt med. Vi skal så samtidig sikre os – og foreslå, for det vil jeg meget gerne foreslå – at de har en plan for, hvad de vil, altså at de virkelig tænker over, at de ting, som sker derude, sker efter en politik, som er vedtaget i kommunalbestyrelsen, så man ved, hvad man vil, og man er bevidst om det. Det synes jeg er meget vigtigt.

Tredje næstformand (Helge Adam Møller):

Og så er det hr. Ole Sohn for den anden og sidste korte bemærkning.

(Kort bemærkning).

Ole Sohn (SF):

Jeg er enig i, at det er meget vigtigt, og jeg vil også gerne bidrage til, at man opfordrer kommunerne til at udvikle en biblioteksplan. Men hvis kommunerne nu skal prioritere mellem en biblioteksfilial eller hjemmehjælp, en biblioteksfilial eller en daginstitution, ved vi jo udmærket godt, hvor prioriteringen kommer til at ligge. Derfor tror jeg, at det er ret afgørende, at man har en national strategi, og det er det, der er mit spørgsmål: Mener hr. Troels Christensen ikke, at det kan være afgørende, at man har en national strategi, altså at regeringen og Folketinget også påtager sig et ansvar både med hensyn til bibliotekernes rolle og mere generelt med hensyn til, hvordan vi kan sikre, at borgerne kan føres ordentligt ind i videnssamfundet?

(Kort bemærkning).

Troels Christensen (V):

Jeg er meget åben for, at vi i udvalget tager en snak om de her ting, så vi prøver, om vi kan få talt os ind til hinanden på det her felt, for selvfølgelig har vi da også et ansvar overordnet set for, at alt det her kommer til at fungere og vi får lagt de rigtige spor.

Men jeg vil stadig væk holde fast i, at det er meget, meget vigtigt, at vi ikke pisker de lokale til at mene det ene eller det andet. De skal altså selv have lov til at skabe ejerskab til og identitet i forbindelse med de ting, de har derude, og de prioriteringer, der skal foretages, skal foretages lokalt. Men jeg vil meget gerne være med til, at vi i udvalget kigger på de ting om en national strategi.

Kl. 15.40

(Kort bemærkning).

Mogens Jensen (S):

Jeg kan forstå, at hr. Troels Christensens og Venstres budskab til borgerne – de unge, voksne og ældre – de 79 steder i landet, der nu mister deres biblioteksfilial, er, at det er fint og helt i tråd med det, som Venstre og regeringen ønsker at der skal ske på biblioteksområdet, og så må borgerne selv finde nogle løsninger derude, som passer fint til det lokalområde. Jeg forstår ordførerens budskab sådan, at det ellers er fint, at de her filialer bliver lukket, men jeg kan selvfølgelig have taget fejl. Og jeg vil da godt spørge ordføreren om, om det ikke er korrekt, at der er en sammenhæng mellem kommunernes mulighed for at prioritere ressourcer bl.a. til biblioteksområdet og den økonomiske ramme, som staten har givet kommunerne til at kunne udvikle sig og prioritere tilbud til sine borgere i årene fremover.

(Kort bemærkning).

Troels Christensen (V):

Jeg vil igen slå fast, at det er utrolig vigtigt for Venstre, at det er de lokale politikere, der står til regnskab for de ting, der bliver besluttet. Hvis man vælger en bogbus i stedet for et lokalt bibliotek, der er åbent to gange om ugen, og man finder, at man kan få flere bøger ud over disken, at man kan få internettet til at fungere bedre der, og at man kan få leveret bøgerne ud og der på den måde vil være en bedre service, jamen så skal vi ikke blande os i det – det vil jeg stadig væk fastholde.

Det spørgsmål, som hr. Mogens Jensen stiller til det om de stramme rammer, har jeg meget svært ved at forstå, og det tror jeg også man har meget svært ved at forstå ude i stuerne. Der er altså brugt 31 mia. kr. mere til offentlig service, siden den her regering kom til, så det skulle være mærkeligt, hvis pengene ikke er der til de prioriteringer, hvis man ønsker det ude lokalt.

Tredje næstformand (Helge Adam Møller):

Det er hr. Mogens Jensen for anden og sidste korte bemærkning.

(Kort bemærkning).

Mogens Jensen (S):

Jamen hr. Troels Christensen får det jo til at lyde, som om alt er godt og folk nærmest er glade for de muligheder, der nu tegner sig for bibliotekerne ude omkring i landet. Jeg er ikke sikker på, at det er sådan, det forholder sig. Jeg ved faktisk, at det forholder sig stik modsat. Hvis hr. Troels Christensen havde fulgt debatten i lokalaviserne, hvor folk forsøger at holde fast i deres bibliotekstilbud, tror jeg, hr. Troels Christensen ville se et lidt andet billede.

Jeg vil godt spørge ordføreren, om ordføreren mener, at det er rimeligt, at biblioteksområdet skal holde for med besparelser ude i kommunerne på op i nærheden af 6 pct. på deres budgetter for næste år, som jo er væsentlig over det – i visse tilfælde dobbelt så meget – som andre områder skal holde for med. Er det rimeligt, at det er bibliotekerne, som regeringens hårde økonomiske politik nu kommer til at ramme ude omkring i kommunerne og specielt ude i de små landdistrikter, hvor folk altså nu mister deres biblioteksservice?

(Kort bemærkning).

Troels Christensen (V):

Jeg tror faktisk, at det er sådan fat, at der i en år-række ikke har været de tilpasninger ude lokalt, som man egentlig burde have foretaget. Nu taler jeg lidt af egen erfaring, for jeg kommer jo selv fra en landkommune: Vi har haft fælles bibliotek med nabokommunen, og vi manglede faktisk beslutningskraften til at ændre på de ting. Det har vi gjort i mange år, fordi man jo skulle være enig med nabokommunen om det, altså det her demokratiske underskud har jo været der i mange år på grund af de mange små kommuner.

Nu får vi nogle store, stærke kommuner med kulturforvaltninger, der formentlig kan sikre, at servicen også er i orden ude i landområderne, at

der er den tilstrækkelige faglighed til egentlig at træffe de nødvendige beslutninger, hvor vi tidligere havde de små kommuner, og hvor bibliotekerne og det med kultur kun lige var et vedhæng til børne- og ungeafdelingen. Så det er egentlig med fortrøstning, jeg ser frem til, at vi med de nye kommuner, de store kommuner, får mere faglighed ind og får en bedre service på det her felt.

Tredje næstformand (Helge Adam Møller):

Tak til ordføreren. Vi går videre i ordførerrækken. Og den næste ordfører er Socialdemokraternes ordfører, fru Vibeke Grave.

Vibeke Grave (S):

Jeg vil også gerne starte med at sige tak til ministeren for redegørelsen. Jeg er glad for, at ministeren er lidt mere bekymret, end jeg synes jeg kan høre Venstres politiske ordfører på området er.

Jeg vil gerne starte med at sige, at efter de nye kommuner er startet her ved årsskiftet, har det i hvert fald betydet, at borgerne på Falster kan se deres bogbusrute reduceret hele 9 steder; hvor bogbussen tidligere holdt 23 stop, ja, så stopper den altså pr. 1. januar kun 14 steder. Samtidig sker der lukninger. Jeg synes, ministeren taler om knap 100 filiallukninger, jeg havde et lidt mindre tal, men vi ved i hvert fald, at der kommer til at ske mange lukninger rundt omkring i landet.

Kl. 15.45

Her står vi altså oven på efterårets demonstrationer mod nedskæringer på bl.a. daginstitutionsområdet med endnu et konkret resultat af regeringens alt for stramme økonomiske styring af kommunerne. Borgernes biblioteksservice bliver forringet, og ifølge den undersøgelse, som flere har peget på allerede i dag, fra Danmarks Biblioteksforening vil biblioteksservicen blive forringet med ca. 150 mio. kr. i 2007.

Det svarer faktisk til, at bibliotekerne i de nye sammenbragte storkommuner skal spare det, der svarer til mellem 7 og 8 pct. af deres hidtidige budget. De kommuner, der ikke har haft gang i en sammenlægning, kan nøjes med 3 pct. Men gennemsnitligt undgår man altså slet ikke en reduktion, og det giver, som ministeren var inde på, en samlet besparelse på 5-6 pct. på området. Det får store og uacceptable konsekvenser for de mange børn og voksne, der bruger bibliotekerne.

Der vil selvfølgelig altid være rationaliseringsgevinster, og det vil der også være på det her område i store kommuner, men en besparelse i den her størrelsesorden, ja, den kan ikke hentes hjem ved hjælp af rationaliseringer. Den vil give et ringere tilbud på biblioteksområdet end det, vi ser i dag.

Socialdemokratiet markerede da også tidligt deres bekymring for de omfattende besparelser, vi allerede så udmøntet i efteråret. Kulturministeren afviste bekymringen og mente, at vores kulturordfører, hr. Mogens Jensen, var skinger i stemmen, når han talte om en biblioteksmassakre. Men jeg kan så konstatere, at selv kulturministeren er blevet bekymret i mellemtiden, og at han har udtrykt, at han vil følge biblioteksområdet meget tæt i den kommende tid.

Ministeren fastslår samtidig, at biblioteksområdet er et rent kommunalt anliggende, og der har også været stillet det spørgsmål i dag om, hvorfor han ikke kan styre udviklingen på området. Socialdemokraterne er naturligvis godt klar over, at folkebibliotekerne er et kommunalt område. Derfor har regeringen og kulturministeren jo også et helt konkret ansvar, når de holder kommunerne i så stramme økonomiske tøjler, at det medfører en massakre på bibliotekerne.

Som det vil være folketingsmedlemmerne bekendt, foreslog Socialdemokraterne i vores finanslovforslag, at kommunerne skulle sikres et større økonomisk råderum i det kommende år bl.a. for at afbøde virkningerne af en dårligt planlagt og underbudgetteret kommunalreform. Kulturministeren tager derfor fejl, når han mener, at biblioteksområdet kun er et kommunalt anliggende. I et land, hvor regeringen i sin globaliseringsstrategi har en målsætning om at gøre Danmark til et førende viden- og innovationssamfund, har man brug for at tænke sine biblioteker ind i en national tværgående videnstrategi. I et samfund, hvor kravet om uddannelse hele livet er uomgængeligt, får bibliotekerne en vigtig rolle i et samspil med uddannelsesinstitutionerne.

Socialdemokraterne betragter vores folkebiblioteker som en del af vores lands velfærdsgoder. Derfor har vi mange visioner for et fremtidigt bibliotek. Det skal være et videncentret, hvor borgerne kan få deres spørgsmål besvaret og få kvalificeret vejledning i den informationsstrøm, der præger vores samfund. Bøger skal også i fremtiden være et af bibliotekets absolutte kernepunkter.

Derfor kunne det overvejes, at man nedsatte en statslig pulje, der øremærkes til indkøb af dansk litteratur. Man skal fortsætte arbejdet med integration af nydanskere ved at sikre, at biblioteket bliver et frirum og mødested for mennesker med forskellig baggrund.

Bibliotekernes service skal selvfølgelig også i fremtiden være gratis og kunne benyttes af alle borgere. Derfor er det også bekymrende, at regering har indførelse af brugerbetaling på bibliotekerne i støbeskeen, som det helt konkret er foreslået af kulturministerens partis politiske ordfører, fru Pia Christmas-Møller. For Socialdemokraterne er det uhyre vigtigt, at alle, uanset om man bor i store byer eller mindre samfund, har adgang til bibliotekernes tilbud. Det har og skal vi have råd til i et af verdens bedste velfærdssamfund.

Derfor går udviklingen på biblioteksområdet desværre i en helt forkert retning. Udvikling og økonomi kan desværre ikke skilles ad. De udmeldte besparelser på biblioteksområdet kan ikke klares ved rationaliseringer alene, nej, de vil enten gå ud over bibliotekets investeringer i bøger, film, musik eller it, og der sker samtidig en indskrænkning af det personale, der skal betjene borgeren.

Socialdemokraterne beklager denne udvikling og foreslår, at kulturministeren i stedet erkender, at udviklingen går den forkerte vej, og derfor nu er parat til at gøre en indsats for at sikre bibliotekerne en bedre økonomi i fremtiden. Samtidig bør ministeren tage skridt til, at der udarbejdes en national strategi, som sikrer den fremtidige udvikling af biblioteksområdet.

Tredje næstformand (Helge Adam Møller):

Tak til ordføreren. Den næste ordfører er Dansk Folkepartis ordfører, fru Louise Frevert.

Kl. 15.50

Louise Frevert (DF):

Vi er rigtig mange, tror jeg, herinde i Folketinget, der kan huske vores barndoms bibliotek, det hyggelige, lille bibliotek, der lå rundt om hjørnet, hvor man kunne gå ind efter skoletid og læse nogle bøger og indsnuse duften af papir, samtidig med at man holdt en bog i sin hånd. Jeg må indrømme, at den veneration, som jeg fik for bøger, da jeg blev taget i hånden af min mor og gik på biblioteket, da jeg var lille, eller da jeg kunne læse, hvor jeg altså var blevet større, har jeg den dag i dag. Jeg bliver ikke et af de mennesker, der nogen sinde vil kunne komme

til at vænne mig helt til at kunne læse på en skærm, jeg gør det, men for mig er det noget helt unikt at have en bog i hånden og snuse til papiret.

Derfor tror jeg også, at det er meget væsentligt, at man i fremtiden lægger vægt på, at i hvert fald en af bibliotekets hovedopgaver er at formidle viden igennem bogen, igennem det læste ord, det, som har været meningen med biblioteket helt fra begyndelsen, det, som er en århundredgammel tradition, nemlig at bogen skal være tilgængelig for alle i Danmark inden for en rimelig afstand.

Så er vi jo kommet ind til kernen af det, som er hele problemstillingen ved diskussionen ikke alene i dag, men som har præget biblioteksdiskussionen her i efteråret, og det er, at der er blevet nedlagt 101 filialer. Det skulle være et af det sidste antal filialer, som jeg har fået at vide er blevet nedlagt. Der er nogle, der vil sige, at det er mange, men hvis man nu regner lidt på tallene, viser det sig, at der fra 1988 og op til 2005 er blevet nedlagt 320 filialer. Det er da immer væk også et stort antal. Det er sket langsomt, selv om der ikke har været den teknologiske udvikling, som der er på nuværende tidspunkt.

At tale om nedskæringer og besparelser synes jeg faktisk heller ikke er helt korrekt, for når man er gået bibliotekarerne og bibliotekerne lidt på klingen, er det faktisk noget, de har spekuleret på at gøre igennem mange år, og vi, der har haft kendskab til biblioteksvæsenet og også har været ordførere på området og selv har haft vores gang på bibliotekerne i mange år, ved, at de her tiltag har været nogle, der har været på bedding igennem mange år. Så de besparelser, der bliver råbt op om på en måske lidt bombastisk måde, er nogle besparelser, som bibliotekerne og kommunerne selv har valgt, idet det er med i deres kommunale biblioteksstrategi. Og om den blæst, der var i efteråret, må jeg sige, at den vil jeg absolut anse for at være en storm i et glas vand.

Vi bliver nødt til at indse, at tiden er løbet fra den lille, hyggelige filial. Vi bliver nødt til at se på, at mønstrene i den måde, man besøger sit bibliotek, er anderledes i dag, end de eksempelvis var for bare 10, 15 og 20 år siden. Alene søgning på nettet og alene den måde, man kan blive serviceret på som borger igennem bibliotekerne, er helt anderledes end tidligere, og med den måde, bogbussen nu også vil kunne komme til at servicere folk på, kan man alt andet lige sige, at

den service kan komme lige til døren hos borgerne ude i de små kommuner.

Så jeg tror, at den strategi – hvis man kan kalde det sådan – som er blevet lagt for dagen fra kommunernes side, egentlig slet ikke er så ringe, og jeg synes også godt, at man kan give dem et hint ude i kommunerne om, hvad det er vi rent politisk ønsker herinde, og det synes jeg også vi gør, og jeg synes sandelig også, der er grund til at være bekymret, hvis det går den forkerte vej, det skal jeg heller ikke lægge skjul på, for det er absolut meget, meget vigtigt, at vi holder liv i et biblioteksvæsen, som vi kan være bekendt, og som servicerer borgerne ordentligt.

Men når det så er sagt, tror jeg altså, at vi lige skal give kommunerne tid til at realisere de ting, som de gør i selvforvaltningens navn ude i kommunerne, og lade dem få en chance til at kunne effektuere det, som de har vedtaget.

Tredje næstformand (Helge Adam Møller):
Tak til ordføreren. Der er foreløbig to korte bemærkninger, og det er først hr. Per Clausen.

(Kort bemærkning).

Per Clausen (EL):

Nu kunne jeg forstå på fru Louise Frevert, at hun sådan set mente, at de lukninger, der er sket, og de nedskæringer, der er planlagt for bogindkøbene i 2007, er noget, som kommunerne oprindeligt havde tænkt sig at gøre.

Hvordan kan det så være, at man i en lang række kommuner gør det her i forbindelse med nogle budgetbeslutninger, hvor man jo gør det meget klart, at det her handler om, at man skal spare penge, fordi man mangler penge? Er fru Louise Frevert ikke også stødt på det argument i den debat, der har været i efteråret?

Kl. 15.55

(Kort bemærkning).

Louise Frevert (DF):

Nej, det må jeg indrømme at jeg ikke har. Det kan jeg sige helt klart. Det har jeg faktisk ikke, for det, det drejer sig om, er de her 150 mio. kr., det er bloktilskuddet til kommunerne.

Jeg har ikke på noget som helst tidspunkt heroppefra sagt, at jeg ville spare på biblioteksområdet – tværtimod. De har fået et beløb, og det har været op til kommunerne selv at forvalte de penge, de har fået i bloktilskud, på den ene eller den anden måde. At de så har valgt at bruge det på den måde, som de har gjort, skal vi jo ikke blande os i. De har selvforvaltning ude i kom-

munerne, og det skal de også have lov til at have.

(Kort bemærkning).

Per Clausen (EL):

Nu kan jeg selvfølgelig ikke forlange, at fru Louise Frevert skal følge med i den debat, der f.eks. foregår i Aalborg Kommune og andre kommuner vest for Storebælt, men jeg vil bare sige til fru Louise Frevert, at i de diskussioner, der dér har været, af, hvorfor man skulle lukke biblioteksfilialer, har det afgørende argument ikke været, at det var for at skabe mere kvalitet, men at kommunernes økonomi var så dårlig, at der skulle skæres et eller andet sted.

Så er jeg såmænd enig med fru Louise Frevert i, at det så er kommunerne, der har valgt meget ensidigt at skære på biblioteksområdet, fordi det var der, det ville give mindst uro, men det ændrer jo ikke ved, at det er de økonomiske betingelser, som regeringspartierne og Dansk Folkeparti har givet kommunerne, som har været medvirkende til at tvinge kommunerne til at gennemføre de her forringelser.

(Kort bemærkning).

Louise Frevert (DF):

Det kan godt være, at jeg ikke har min daglige gang i Aalborg, men vi har da nogle medlemmer, der er repræsenteret i Folketinget, fra Nordjylland, og jeg ved da, at i Brønderslev har man slået 6 filialer sammen, og der har ikke været nogen problemer. Tværtimod har de været rigtig, rigtig glade for det. Jeg har da også indtryk af fra vores repræsentant her på Tinge fru Anita Knakkegaard, som jeg faktisk har talt med i dag, at der ikke har været nogen problemer i Aalborg.

Så vi læser åbenbart teksten forskelligt. Men jeg prøver på at gøre min research rigtig, rigtig godt, vil jeg sige til hr. Per Clausen.

(Kort bemærkning).

Mogens Jensen (S):

Nu kan man jo godt høre, at Dansk Folkepartis ordfører er valgt i Danmarks største by. Det skorter jo ikke på at sige, at nu er det slut med den lille, hyggelige filial, som vi alle kender, og det har jo været en kvalitet og en vigtig ting for utrolig mange danskere, at de netop har kunnet gå ned i deres biblioteksfilial, læse aviser, komme på nettet, deltage i forskellige aktiviteter. Det betyder måske ikke så meget for en ordfører, der er valgt i Københavnsområdet, at der er mange

steder i landet, primært i de små landdistrikter, der nu mister den her mulighed.

Det synes jeg er lidt ærgerligt – når nu ordføreren har gjort sit researcharbejde så godt – at ordføreren ikke er i stand til at se. Og jeg forstår ikke, at ordføreren ikke i langt højere grad vil lægge vægt på at sikre, at sådan nogle filialer kunne overleve ved, at man gik sammen, lagde det sammen med borgerservice eller lagde det sammen med andre typer af aktiviteter, der foregår i lokalområdet.

Men jeg vil godt spørge fru Louise Frevert, om hun synes, det er i orden, at biblioteksområdet ude i kommunerne skal spare cirka dobbelt så meget som de øvrige områder.

(Kort bemærkning).

Louise Frevert (DF):

Nu skal man være meget forsigtig med at være belærende, når man står heroppe, men jeg er altså ikke valgt i København, jeg er valgt i Frederiksborg Amt, så det er ikke her i København. Og der er også nogle små filialer oppe i det område, hvor jeg er blevet valgt.

Nej, det bekymrer mig ikke så meget, må jeg ærligt indrømme. Det bekymrer mig ikke, at der bliver nedlagt filialer, når man enes om det i kommunerne, for tingene har jo ikke en eksistensberettigelse i sig selv, de skal jo ikke bare eksistere. Det er jo noget pjat, at man skal holde liv i noget ved kunstigt åndedræt, hvis der ikke er et behov for, at de små filialer, som hr. Mogens Jensen taler om, skal være der. Det er da immer væk bedre, at man lukker en filial, hvor der kun kan være åbent 2 eller 3 timer, og der så i stedet for kommer en bogbus rundt 2 af ugens dage i eksempelvis 3 timer i nærområdet til folk. Det er da meget bedre end den anden romantiske drøm om, at nu skal vi altså holde liv i den lille hyggelige filial her rundt om hjørnet. Det er jo ikke rentabelt for en kommune at gøre det på den måde.

Hr. Mogens Jensen ved jo også godt, at mange steder – Slagelse og andre steder – har man rent faktisk allerede nu sammenlagt ting, så man laver det som et kraftcenter, hvor man har borgerservice og alle mulige andre aktiviteter i sammenhæng med biblioteket, og det bliver da fremtiden, de såkaldte kulturhuse rundt omkring i landet, så man får et kraftcenter, en dynamik, et sted, hvor man kan få samlet en masse ting, og hvor man også kan få generationer på tværs af hinanden til at mødes. Det må da være det primære.

Tredje næstformand (Helge Adam Møller):

Så er det hr. Mogens Jensen for anden og sidste korte bemærkning.

Kl. 16.00

(Kort bemærkning).

Mogens Jensen (S):

Jeg skal beklage, at jeg mente at vide, at fru Louise Frevert var valgt i Københavnsområdet; hun taler som sådan, men jeg tager det andet ad notam.

Nu er det jo sådan, at Dansk Folkeparti har lagt stemmer til den utrolig stramme økonomiske politik, som regeringen jo fører over for kommunerne, og som har betydet, at vi her i efteråret har set mange demonstrationer mod nedskæringer på mange forskellige områder, og nu er turen altså også kommet til biblioteksområdet.

Jeg fik ikke svar på mit spørgsmål om, hvorvidt fru Louise Frevert synes, det er rimeligt, at det lige præcis er bibliotekerne, der skal holde for med at skulle spare gennemsnitligt næsten dobbelt så meget, som mange andre områder må ude i kommunerne. Er det rimeligt? Og er det rimeligt, at små lokalsamfund skal miste deres måske eneste samlingssted for kulturel aktivitet? Burde regeringen ikke være mere offensiv? Burde Dansk Folkeparti ikke være mere offensiv for at sikre, at man kunne opretholde et stærkt forgrenet filialnet ved netop at gå ind og lægge det sammen med andre typer af aktiviteter?

(Kort bemærkning).

Louise Frevert (DF):

Hr. Mogens Jensen får det til at lyde, som om det er regeringen og Dansk Folkeparti, der har strammet nettet om bibliotekerne. Hr. Mogens Jensen får det med den retorik lige pludselig til at lyde, som om det er os, der har taget 150 mio. kr. fra bibliotekerne. Det ved hr. Mogens Jensen jo godt er fuldstændig ukorrekt, for det er jo kommunerne selv, der har bestemt, om de vil bruge de penge, de rent faktisk har fået i bloktilskud. Kommunerne har jo fået penge, der indirekte har været øremærket til bibliotekerne. Det er kommunernes eget valg at disponere på den måde, som de har gjort.

Så det er simpelt hen en forvrængning af sandheden, og det ved hr. Mogens Jensen jo også godt. Den retorik køber jeg altså ikke, for det er simpelt hen kommunerne selv, der har gjort det på den måde, som de har. At de så har

valgt, at de ikke ville bruge 150 mio. kr., har vi eller regeringen ingen andel i; det er kommunernes eget valg.

(Kort bemærkning).

Ole Sohn (SF):

Nu har debatten en tendens til at koncentrere sig omkring de kommunale nedskæringer i kommunerne, og det er meget relevant, for det er med til at give en dårligere dækning, men jeg vil alligevel godt prøve at vende spørgsmålet og gøre det lidt mere fremadrettet og spørge fru Louise Frevert, om ikke Dansk Folkeparti kan se en værdi i at få lavet en samlende national strategi for, hvordan vi bringer Danmark og borgerne ind i vidensamfundet, og hvilken rolle bibliotekerne kan spille, frem for at sige, at det er kommunernes ansvar; det er det lovgivningsmæssigt, men har vi ikke et nationalt ansvar for at sikre, at vi kan bevæge os ind i vidensamfundet på det bedst funderede grundlag?

På den baggrund vil jeg gerne spørge fru Louise Frevert, om hun ikke vil være med til i det videre arbejde i Kulturudvalget at prøve at se på, om vi kan finde en eller anden form, hvorunder vi kan få sat sådan et udredningsarbejde i gang, sådan at vi får et bedre oplyst grundlag for at træffe beslutninger, som gør, at det ikke kun ligger i Aalborg Kommune, Københavns Kommune, Løgstør, eller hvor det nu måtte være, men at vi også som samfund og som Folketing og regering har en fælles forståelse af, hvilken vej det er vi skal gå for at sikre, at alle borgere får optimale betingelser i vidensamfundet.

(Kort bemærkning).

Louise Frevert (DF):

Nu ved hr. Ole Sohn jo godt, at det ligger mig som ordfører meget på sinde at prøve at være lidt på forkant med tingene, og jeg går meget ind for, at man følger med i den teknologiske udvikling, fordi det er den vej, verden nu engang drejer sig på nuværende tidspunkt. Vi kan ikke bevare en eller anden romantisk drøm om, at fordi det var sådan og sådan i 1952, vil vi også gerne bevare tingenes tilstand, som de var. Det duer jo ikke rigtigt. Børnene vokser op og er børn af en helt anden tidsalder end den, som vi to eksempelvis er vokset op i.

Til en vis grad vil jeg godt give hr. Ole Sohn ret, men jeg ser det bare som to forskellige dagsordener. Det er ligesom en overbygning på den diskussion om bogen og bibliotekerne, vi har i dag, løftet op til lige pludselig at være et andet

ressortområde end det, som egentlig er Kulturministeriets ressortområde, og som har noget at gøre med det, vi skulle diskutere i dag. For mig at se er det en anden perspektivering af tingene, en overbygning på diskussionen. Så jo, det vil vi da gerne være med til at diskutere, men det er ikke noget, som jeg mener hører under den diskussion, som skal være her i dag. Jeg vil gerne være med til at diskutere det i Kulturudvalget, men under nogle andre omstændigheder.

Fjerde næstformand (Niels Helveg Petersen):

Tak til ordføreren. Vi går videre i ordførerrækken, og næste ordfører er hr. Jakob Axel Nielsen.

Kl. 16.05

Jakob Axel Nielsen (KF):

Jeg vil gerne benytte lejligheden til at takke SF for at stille en meget relevant forespørgsel. Bibliotekerne er vigtige, de er vigtige for kulturen, og de er vigtige i forbindelse med formidling. De er vigtige i hele vidensamfundet, og derfor er de et vigtigt element i strategien for det fremtidige danske vidensamfund.

Jeg mener, at man med rette kan være bekymret over nogle af de beslutninger, der er truffet i kommunerne om filiallukninger, og jeg mener også, det er noget, vi skal følge, fordi for mange af den slags beslutninger kan modvirke den strategi, som vi må have et bredere perspektiv for i et vidensamfund.

Man siger, der er lukket op til 101 filialer. Jeg vil sige, at det ikke i sig selv er et tal, der bekymrer, for bogbussen kan rent faktisk også afløfte meget. Jeg havde i det lokale TV2/Nord givet udtryk for en bekymring over noget af det, der foregik i Nordjylland, og det fik de ansvarlige for en bogbus oppe i Brønderslev til at invitere mig på besøg i den pågældende bogbus, og det må jeg sige var en overordentlig positiv oplevelse. Vel vidste jeg da, at man kunne have bøger i busser, men det var, må jeg sige, en utrolig positiv oplevelse at finde ud af, at en bogbus også fuldt ud kan være koblet op på internettet og fungere med hensyn til formidling og fungere fuldt ud som et mere fysisk, fast bibliotek. Det var en positiv oplevelse. Jeg synes lige, det hører med til historien, når vi nu udtrykker den der bekymring, som vi jo er fælles om.

Når alt det er sagt og vi er enige om bekymringen, må jeg også slå fast, at der er kommunalt selvstyre, det er kommunerne, der bestemmer den her slags ting. Derfor skal vi følge det nøje. Der spares 100 mio. kr., og der er givet 150 mio.

kr. i bloktilskud. Jeg er enig med fru Louise Frevert i, at det her bloktilskud, som jo ikke er specifikt målrettet, jo indirekte er penge, der er kommet fra staten for at supportere, støtte det her område. Det viser sig så alligevel, at kommunerne under fuldt legalt dække af det kommunale selvstyre vælger at spare penge på området, og det var måske sådan lidt i strid med nogle af de tanker, man kunne have gjort sig herinde om det spørgsmål.

Dansk Folkeparti, Venstre og De Konservative kan ikke støtte det forslag til vedtagelse, som hr. Ole Sohn har forfattet. Det betyder imidlertid ikke, at der ikke står noget fornuftigt i det forslag, for det synes jeg i og for sig, der gør. Der er noget fornuftigt i, og der kan være en stor interesse i, at vi laver en bredere strategi, og jeg vil godt være åben over for, at vi i udvalget diskuterer, hvordan vi kan gøre det.

Når vi ikke kan støtte det, er det ganske enkelt, fordi det rækker langt ud over Kulturministeriets ressortområde, og det er jo det ressortområde, vi altså er her på i dag. Så det er i for sig ikke en stor politisk uenighed, der skiller os på det punkt. Men lad os da diskutere det, for selvfølgelig har vi brug for at få noget mere information om, hvordan vi skal udmønte moderne teknologi, og hvordan vi får udmøntet videnssamfundet til flest mulige danskere. Det vedrører altså mange ministerier. Det er jeg meget åben over for at vi kan diskutere. Det er altså ikke min opgave at kalde ministeren i samråd, men jeg ville da synes, det kunne være spændende, hvis der var nogen, der gjorde det og spurgte, hvad han kunne tænke sig at gøre i den anledning. Det synes jeg ville være en god ting.

Så jeg er en lillebitte smule bekymret over nogle af de nedskæringer, der er kommet. Dog mener jeg, at vi også skal anerkende bogbussens værdi og dermed ikke blot sige, at der er lukket 101 filialer, for det er der ikke; bogbussen kan erstatte mange ting. Og så synes jeg, at vi skal prøve at se, om vi kan mødes i udvalget til en eller anden fornuftig snak om, hvordan vi udmønter det her.

Fjerde næstformand (Niels Helveg Petersen): Jeg beder ordføreren blive på talerstolen. Hr. Ole Sohn og hr. Per Clausen har bedt om korte bemærkninger. Først hr. Ole Sohn.

(Kort bemærkning).

Ole Sohn (SF):

Jeg vil gerne kvittere for hr. Jakob Axel Niensens ordførertale, for jeg tror, at den også udtrykker en del af den fælles bekymring, der er i salen, og som alle har givet udtryk for, bekymringen over, at der sker det på biblioteksområdet, at der bliver færre biblioteker. Jeg anerkender, at en lang række af filiallukningerne kan erstattes fuldgyldigt af bogbusser og på anden vis.

Men det, der er vigtigt, hvis vi skal se fremad, er jo netop, at man får set på, hvordan man får lavet sådan en samlende national strategi. Der anerkender jeg da, at man ikke bare på Kulturministeriets område kan agere på andre ressortministeriets område, så jeg synes, at det er en positiv tilkendegivelse, der kommer, at vi kan indkalde til et samråd, og det vil jeg hermed bekendtgøre at jeg tager initiativ til, sådan at vi måske i udvalgssammenhæng kan komme videre og få lavet en sådan national strategi. Jeg tror, det er ret vigtigt, og jeg tror, det vil være til gavn ikke bare for Kulturudvalget, men for hele Folketinget og for samfundet som sådan, at vi får sat gang i sådan en proces.

Kl. 16.10

(Kort bemærkning).

Jakob Axel Nielsen (KF):

Jeg er glad for, at jeg som konservativ her kan stå og være enig med SF om den videre procedure.

(Kort bemærkning).

Per Clausen (EL):

Den meget smukke enighed skal jeg da forsøge at undgå at forplumre.

Men jeg vil stille hr. Jakob Axel Nielsen et enkelt spørgsmål, og det er: Når vi nu kan konstatere, at der i de kommunale bevillinger til bibliotekerne sker et ret stort fald, er det så ikke rigtigt, at vi må opfatte det på den måde, at der faktisk sker en nedprioritering og en forringelse af biblioteksservicen i Danmark, og at det er et alvorligt problem, som vi også bliver nødt til at diskutere på statsligt plan?

For jeg er sådan set meget enig med hr. Jakob Axel Nielsen i, at vi jo godt kan fortabe os i diskussioner om den ene filial og den anden bogbus, og det kan måske være lidt vanskeligt at nå frem til, hvad der så er bedst, men pointen er jo, så vidt jeg har forstået det, at der sådan set er enighed i Folketinget om, at der burde bruges

flere penge på det her område, og alligevel ender det med, at der bliver brugt færre penge.

(Kort bemærkning).

Jakob Axel Nielsen (KF):

Hr. Per Clausen stiller mange forskellige spørgsmål. Nu kommer hr. Per Clausen og jeg jo begge fra Aalborg, og sådan noget som biblioteker er noget, hvert enkelt menneske har en ret privat opfattelse af. Ingen af os sidder jo i Aalborg Byråd, og som sådan har vi ikke været nede i materien, men derfor kan man jo godt have en privat opfattelse af, at nogle af beslutningerne om at lukke de biblioteker, der er blevet lukket i Aalborg og Nordjylland, var mindre heldige beslutninger, samtidig med at der var andre lukninger, som var fornuftige lukninger.

Så jeg vil ikke herfra, når vi taler generelt på landsplan, gå ind i en detaljeret diskussion af, hvilke lukninger der er fornuftige, og hvilke der ikke er fornuftige, men blot sige, at det i og for sig ikke nødvendigvis er noget negativt, at man lukker et bibliotek. Det kan være, at der er manglende demografisk underlag, og at bogbussen kan erstatte noget.

Men jo, vi skal følge, om der sker det, jeg måske vil kalde overnaturlige besparelser, for hvis det sker, modarbejder det den strategi, som vi nationalt set skal bruge bibliotekerne til i et vidensamfund.

Vi må understrege, at det er en kommunal selvstyreopgave, og derfor skal vi også passe på med ikke at gå ind og blive for specifikke i en kritik, der vedrører kommunerne.

(Kort bemærkning).

Per Clausen (EL):

Nu vil jeg prøve at forenkle mit spørgsmål: Er hr. Jakob Axel Nielsen ikke enig med mig i, at det må vække til bekymring, at man fra statsligt hold siger, at her er brug for at opruste på området, hvorefter kommunerne nedrunder, i hvert fald økonomisk? Og giver det ikke anledning til to overvejelser, nemlig for det første, om kommunernes generelle økonomiske situation er så alvorlig, at de faktisk tvinges til at bruge de her midler til andre formål, og for det andet, om det ikke er sådan, at det kunne give anledning til en overvejelse om, at der faktisk var brug for en mere præcis statslig strategi for biblioteksområdet?

(Kort bemærkning).

Jakob Axel Nielsen (KF):

En præcis statslig strategi synes jeg det ville være fornuftigt at arbejde med, og det synes jeg også jeg var åben over for hr. Ole Sohn omkring.

Om det er bekymrende, at der sker de her besparelser, var jo netop det, jeg gav det lange svar på lige før. Jeg kan ikke bedømme fornuften i hver enkelt lukning – bogbussen kan også gå ind og erstatte nogle af lukningerne – og til syvende og sidst må vi også anerkende, at det er et kommunalt ansvar.

Men jo, det er da lidt ærgerligt, at det, som er kommet med bloktilskuddet, så også bespares væk. Det vil jeg da godt sige er bekymrende. Men hvis det var sådan, at vi fra statens side målrettede alle midler, ville hr. Per Clausen også være den første, der kom og sagde, at vi fra statens side styrede alt stramt, og at der ikke var overladt noget til det kommunale selvstyre.

(Kort bemærkning).

Mogens Jensen (S):

Jeg vil også godt takke den konservative ordfører for en konstruktiv tilgang til hele diskussionen. Jeg tror også, at jeg kan få den konservative ordfører til at erkende, at der er en sammenhæng mellem de økonomiske rammer, som staten udstikker for kommunerne, og kommunernes mulighed for at prioritere penge til biblioteksområdet. Kan jeg ikke blive enig med den konservative ordfører om det?

Kl. 16.15

Så vil jeg godt spørge ordføreren, for ordføreren har bemærket og siger selv, at selv kulturministeren nu har udtrykt bekymring omkring lukningen af biblioteker, og ordføreren udtrykker sig positivt omkring at lave en national strategi for vidensamfundet, og det er jo lige præcis det, det forslag til vedtagelse, som oppositionspartierne har fremsat, lægger op til, nemlig at udtrykke en bekymring og lave en national strategiplan: Hvorfor kan ordføreren ikke støtte det forslag?

(Kort bemærkning).

Jakob Axel Nielsen (KF):

Jamen det er jo soleklart. Jeg udtrykte over for hr. Ole Sohn, at selv om der var ting i den her vedtagelse, der var fornuftige, kunne den alligevel ikke støttes. Det er jo soleklart, at vi ikke kan binde kulturministeren ud over kulturministerens ressortområde. Det må jo være oplagt. Og den her vedtagelse, som oppositionen har forfat-

tet, binder kulturministeren ud over hans eget ressortområde. Det betyder ikke, at der ikke står nogle ting i det forslag til vedtagelse, der er fornuftige. Det gør der; der står noget, der er fornuftigt. Det er også det, jeg prøver at være åben over for at vi diskuterer i udvalget for at lave en strategi.

Jeg synes faktisk, at den her regering er den, der allermost af nogen har talt om globaliseringstanken, vidensamfundet, og at det hele hænger sammen, og det er der, vi skal bruge vores biblioteker. Det er derfor, vi bekymrer os for vores biblioteker, for de skal rent faktisk bruges til, at vi får moderne teknologi og viden gjort lavpraktisk og kommer ud til hele befolkningen.

(Kort bemærkning).

Mogens Jensen (S):

Ja, og jeg deler helt ordførerens bekymring. Det er der så åbenbart andre blandt regeringspartierne og regeringens støttepartier, der ikke gør, altså deler bekymringen for, at de her lukninger rent faktisk stiller danskerne dårligt i forhold til globaliseringen og i forhold til vidensamfundet, fordi det for nogle vil betyde, at tilgængeligheden til bibliotekernes tilbud bliver dårligere. Så jeg er meget glad for, at vi i hvert fald deler den bekymring, som Venstre og Dansk Folkeparti åbenbart ikke deler.

Det andet, som jeg ikke fik svar på fra ordføreren, er, om der ikke er en sammenhæng mellem den økonomiske ramme, regeringen giver kommunerne at udfolde sig under, og så det, at kommunerne altså bliver nødt til at spare op mod dobbelt så meget på biblioteksområdet som på andre områder.

(Kort bemærkning).

Jakob Axel Nielsen (KF):

Altså, kommunerne har nogle meget, meget store budgetter, og de har mange forskellige ansvarsområder, og så har de specifikt på det her område fået et bloktilskud, og det vælger de så, fordi der er kommunalt selvstyre, at bruge på nogle andre områder. Hr. Mogens Jensen forsøger så at kritisere regeringen for det. Hvis det havde været anderledes håndteret og alle bloktilskud havde været målrettet, så var vi blevet kritiseret for at ville styre alt for centralt.

Men jeg kan i og for sig ikke bekræfte, at der nødvendigvis bliver dårligere service. Det gør der nok nogle steder, ja. Men det var jo den bekymring, jeg gik ud med i de lokale medier, hvor jeg udtrykte bekymring over dårligere ser-

vice, der fik de ansvarlige for en bogbus i Brønderslev til at invitere mig op og se den, hvorved jeg opdagede, at man rent faktisk, hvis der er gode bibliotekarer i bogbussen, lærer sit klientel at kende og kan komme ind under huden på dem og finde ud af, hvad de er interesseret i, og så pakke bogbussen til noget af det, som de vil have, næste gang bogbussen kommer forbi, sådan at man bliver meget specifik også i sin formidlingsopgave, det, som bibliotekarerne målrettet er uddannet til, plus at man kan komme på internettet derfra og sidde og løse borgerserviceopgaver, når man kommer ud med bussen.

Så jeg er ikke sikker på, at det bliver så meget ringere, om overhovedet, ved at man sidder i en bus og ordner tingene frem for et fysisk sted, som alligevel ikke har en størrelse, så man kan have bredden med.

Fjerde næstformand (Niels Helveg Petersen):

Tak til ordføreren. Vi går videre i ordførerrækken, og jeg giver ordet til fru Elsebeth Gerner Nielsen.

Elsebeth Gerner Nielsen (RV):

Næst efter folkeskolen er bibliotekerne den vigtigste kulturinstitution. Alverdens rigdom er samlet på biblioteker. Her har alle, uanset om man er rig eller fattig, gratis adgang til al den viden, verden har skabt, al litteratur, alle offentligt publicerede forskningsresultater, næsten al musik og alle film. Det er fantastisk, det er velfærd, og det er først og fremmest demokrati. Forudsætningen for det reelle demokrati er nemlig, at alle borgere kan få del i den viden, som er nødvendig for at kunne træffe rigtige beslutninger.

Stærke biblioteker er fundamentet, hvis lyset ikke bare skal være for de lærde, hvis vi ikke skal have samfundet delt op i stadig større grupper, delt op på den måde, at vi på den ene side har nogle, der har viden, og på den anden side en masse mennesker, som ikke har viden.

Kl. 16.20

En af de vigtigste kulturkampe har derfor tidligere været kampen mod brugerbetaling på biblioteket. Gratis og lige adgang til erkendelse er garanten for reel lighed, og det er uafhængig af, om erkendelses medium er en bog, en cd, en dvd eller en søgemaskine. Musik, litteratur og billeder giver mulighed for erkendelse og adgang til at udvikle det enkelte menneskes fulde potentiale. For nogle mennesker er musik en vigtigere adgang til erkendelse end f.eks. ord. Erkendelsen går gennem mange sprog.

Jeg deler personlig fru Louise Freverts glæde ved bogen, men man skal bare huske på, at der er rigtig mange mennesker, for hvem bogen ikke har den store betydning. Det har til gengæld musik, og det har alle mulige andre kunstneriske udtryk. Derfor er det så vigtigt, at et bibliotek ikke bare er bøger, men også musik og også film og også mulighed for at fungere som ramme for et kulturcenter.

I 2007 har landets biblioteker desværre 150 mio. kr. mindre til rådighed end i 2006. Samtidig ser det ud til, at ca. 84 biblioteker og biblioteksafdelinger lukker. Det svarer til hvert ottende bibliotek. Ikke mindst landdistrikterne rammes hårdt af bibliotekslukninger. Den udvikling er beklagelig. I de sidste 100 år har biblioteksvæsenet været i konstant vækst. Den stopper netop, som alle er enige om, at vi fremover skal leve af viden.

Regeringen styrer kommunerne benhårdt på næsten alle områder. Det gælder dog ikke kulturområdet. Her kan kommunerne i det store og hele gøre, som det passer dem. På folkeskoleområdet og på det sociale område indføres der konstant nye centralt fastsatte regler for, hvordan kommunerne skal gebærde sig.

Samtidig er der skattestop. Det går selvfølgelig hårdt ud over de områder, hvorpå der ikke er statslige bindinger. Bibliotekerne er således et af de få steder, hvor man kan skære ned uden de store problemer, altså ud over dem, der består i, at kilden til vækst og viden udtørres, og at mange små lokalsamfund kommer til at stå uden bibliotek som kultur- og mødested.

På den baggrund opfordrer Det Radikale Venstre til, at regeringen snarest udarbejder en samlet national strategi for bibliotekernes rolle i vidensamfundet, og det samme bør kommunerne gøre.

Endelig er regeringen også nødt til at overveje, hvordan man løser den skævvridning, der for øjeblikket foregår af kommunernes økonomi. Det er sådan, at på en række områder er der stadig flere centrale bindinger for kommunerne. Her kan kommunerne ikke gøre, som de har lyst til. De kan ikke bruge bloktilskuddet, som de vil. Det eneste sted, de har frihed til at gøre, som de vil, bliver i stigende grad på kulturområdet. Det er et problem. Kommunerne er nødt til at skal have større frihed på alle de øvrige områder, hvis kommunale besparelser ikke altid skal gå ud over kulturområdet.

Det Radikale Venstre opfordrer endvidere til, at de landdistriktmidler, som Danmark modta-

ger fra EU, bruges til bl.a. at sikre, at der fortsat er biblioteksafdelinger i landdistrikterne. Lokale mødesteder er fuldstændig afgørende for at imødegå affolkningen i landdistrikterne.

Samtidig er det selvfølgelig vigtigt, at man ude i den enkelte kommune er kreativ og overvejer, hvordan man skaber de rammer, der gør, at der er et fysisk sted, hvor mange mennesker har deres gang, og som de føler som deres sted. Det kan f.eks. være fornuftigt at samle forskellige funktioner såsom posthus, turistinformation og eventuelt folkeskolebibliotek på samme matrikel, først og fremmest for at få volumen og for at sikre, at der er et sted i kommunen, som er åben det meste af tiden.

Bibliotekerne er også i det 21. århundrede en af Danmarks vigtigste kulturinstitutioner.

Fjerde næstformand (Niels Helveg Petersen):
Tak til ordføreren, og vi går videre i ordfører-rækken. Det er hr. Per Clausen.

Per Clausen (EL):

Når man snakker om biblioteker, snakker man om noget, der sikkert for mange af os har spillet en stor rolle helt fra vores barndom. Jeg tror, at vi er mange, som hentede mange af de oplevelser og mange af de informationer, som det dengang var svært at hente i folkeskolen, bl.a. på biblioteker, men det betyder jo ikke, som nogle i dag har været inde på, at bibliotekerne skal blive ved med at være præcis, som de var.

Kl. 16.25

Jeg deler meget den radikale ordførers beskrivelse af, hvor vigtigt og hvor nødvendigt det er, at bibliotekerne også har ressourcer og mulighed for at gå ind på de nye teknologiske platforme, som det jo så smukt hedder, altså sørge for, at også biblioteket er en adgang til internettet og den information, man kan få der, for de mennesker, der faktisk ikke har de her muligheder direkte i deres hjem. Det er spørgsmålet om at åbne for de nye kulturelle, kunstneriske og informationsmæssige oplevelser, som ligger i dvd'er, cd'er osv. Alt det er jo vigtigt.

Det var jo nok også et eller andet sted ud fra både en forståelse af bibliotekernes rolle for kultur, for demokrati og for at sikre en større vidensspredning og i en erkendelse af, at der faktisk er kommet mange nye opgaver til, baggrunden for, at man også fra regeringens side syntes, at det var en god idé, at bibliotekerne fik flere penge.

Når bibliotekerne så får væsentlig færre penge, skal man været præget af en usædvanlig stor optimisme, en måske lidt påtaget optimisme, for med begejstring i stemmen at sige, at det næsten går bedre, end man kunne have forventet. Den opgave påtog Venstres og Dansk Folkepartis ordførere sig, hvorimod at den konservative ordførers og ministerens synspunkt måske var sådan lidt mere skeptisk over for udviklingen, og det sidste tror jeg er klogt.

Når man snakker om biblioteker, kan det dele sig i to diskussioner, som hænger sammen, men som alligevel kan være lidt vanskelige at føre samtidig. Den ene er diskussionen om kommunernes økonomi. Det har jo ikke megen mening at sige, at kommunerne burde bruge flere penge på biblioteker, fordi en del af bloktilskuddet var målrettet til det, hvis man i øvrigt styrer og udhuler kommunernes økonomi og forhindrer, at kommunerne kan bruge af de penge, som de allerede har i kassen, ved at lave et udgiftsloft, og hvis man også forhindrer dem i at sætte skatten op, hvis det er det, de har brug for.

På den måde tvinger man jo kommunerne til at gennemføre besparelser på de områder, hvor de vurderer, at det gør mindst ondt, og hvor det måske også er sådan, at den umiddelbare folkelige modstand er mindst tydelig. Kulturområdet har jo vist sig at være sådan et område, der bliver ramt af det.

Derfor får man selvfølgelig også en diskussion af den kommunale økonomi, og selv om det kan være lidt kedsommeligt, vil nogle nok sige, at vi skal have den diskussion, hver eneste gang vi snakker om et eller andet vigtigt serviceområde. Det er den ene ting.

Den anden ting er den indholdsmaessige side. Her synes jeg bare, at man må konstatere, at det, at der forsvinder biblioteker, og det, at bibliotekerne har færre midler til at indkøbe materialer for, giver et problem for kvaliteten.

Jeg tror også, at når man skal snakke om biblioteker og deres rolle i lokalsamfundet, bliver man nødt til lige præcis også at se på den funktion, de har ud over at sørge for, at folk kan låne bøger, ja, også ud over, at folk har adgang til internettet, nemlig den, at de kan spille en vigtig rolle som et demokratisk og kulturelt centrum i nogle lokalsamfund, i mindre bysamfund og i landdistrikter, som får endnu mere brug for det i en situation, hvor vi har fået meget større kommuner.

Vi i Enhedslisten synes, at udgangspunktet for den diskussion, som man skal have om en

national strategi for bibliotekerne, bør være den opfattelse af bibliotekernes meget sammensatte rolle. Vi synes også, at når man nu snakker om strategi og måske ender med endda at få en rigtig flot strategi, giver det ikke megen mening, hvis man ikke også sørger for, at kommunerne har de fornødne økonomiske midler til at kunne gennemføre strategien, uden at de tvinges til at gennemføre nedskæringer på andre vigtige velfærdsområder.

Kulturministeren (Brian Mikkelsen):

Den her debat har endnu en gang vist, synes jeg i hvert fald, at man kan konstatere, at der hos alle Folketingets partier er et stort flot engagement bag hele biblioteksvæsenet. Det er jeg selvfølgelig som kulturminister meget glad for at kunne konstatere. Det viser jo med al ønskelig tydelighed, hvor stor en rolle folkebibliotekerne spiller i det danske samfund.

Den store interesse, som bl.a. har vist sig fra borgernes side i den her sag, understreger jo også, at de produkter, som bibliotekerne leverer, er særdeles efterspurgt. Det gælder både bibliotekernes klassiske kerneydelse, som vi har været inde på her, altså bogen, de nye digitale tilbud og de lidt mere u håndgribelige tilbud, som jeg ikke synes har været vendt så meget her, nemlig biblioteket som en lokal kulturinstitution i samfundet.

Kl. 16.30

Jeg forstår godt, at den umiddelbare reaktion i de kredse, som er engageret i folkebibliotekernes fremtid, er bekymring. Det er ikke så mærkeligt, når man ser de oplysninger, der foreligger om reduktion og nedlæggelser. Men som jeg også kom ind på tidligere, og som flere andre ordførere har været inde på her i dag, er det altså ikke en entydig negativ udvikling, at der nedlægges betjeningssteder, hvis det vel at mærke betyder, at kommunerne i stedet udvikler andre, bedre og mere tidssvarende tilbud til borgerne. Vi skal jo også huske på, at lukningen af biblioteksfilialer er udtryk for en lang historisk udvikling og har fundet sted over en årrække, fordi bibliotekerne gradvis har tilpasset sig videnssamfundets betingelser, hvor en række biblioteksydelser er blevet mere digitale.

Til gengæld må jeg så også sige, at det er skuffende, hvis Biblioteksforeningens tal for de kommende prioriteringer på biblioteksområdet viser sig at holde stik. Det ser jo uægtelig ud til, at der er sket markante reduktioner i økonomien, og det synes jeg er særlig bekymrende set i

lyset af, at kommunerne jo fik tilført en markant saltvandsindsprøjtning ved den sidste store revision af biblioteksloven. Det er penge, som vi desværre ikke rigtig kan finde i de kommunale prioriteringer til bibliotekerne, men som ser ud til at være brugt til andre ting.

Nu skal de nye kommuner lige have lov til at komme i gang med arbejdet også på det her område, men det er vigtigt, at vi får skabt et godt overblik over, hvordan udviklingen bliver i de kommende år. Derfor har jeg bedt Biblioteksstyrelsen om nøje at følge udviklingen i det generelle biblioteksudbud, herunder kommunalreformens konsekvenser for borgernes lige adgang til folkebibliotekernes ydelser. Jeg vil naturligvis sørge for, at de politiske partier løbende bliver orienteret herom.

Endelig vil jeg fremhæve, at vi fra statslig side har et ansvar for at sikre en overordnet strategisk nytænkning af biblioteksområdet. Jeg nævnte i min tale det forhold, at udviklingen af de digitale ydelser i væsentlig grad har ændret borgernes udnyttelse af bibliotekerne. Udviklingen hen imod større enheder, som viser sig ved fusioner både på det kommunale område og på forsknings- og uddannelsesområdet, samt regeringens globaliseringsstrategi for udvikling af Danmark som et førende vidensamfund, stiller biblioteket over for nye og store udfordringer.

Derfor vil jeg også slutte af med at takke SF for den her forespørgselsdebat, som jeg synes har været vigtig og relevant. Vi vil også følge op på det, både ved at komme i samråd i udvalget, som hr. Ole Sohn bad om, og ved at Biblioteksstyrelsen meget nøje vil følge udviklingen. Biblioteksstyrelsen har også igangsat og vil følge op på den strategiske nytænkning for det samarbejdende danske biblioteksvæsen, så der fremover sikres et biblioteksudbud af høj, høj kvalitet i Danmark.

Tak til forespørgerne. Jeg synes, at det har været en nødvendig, nyttig og relevant debat.

Fjerde næstformand (Niels Helveg Petersen):

Tak til ministeren. Hr. Mogens Jensen har bedt om ordet for en kort bemærkning.

(Kort bemærkning).

Mogens Jensen (S):

Jeg er glad for, at ministeren lægger vægt på, at der skal være en overordnet statslig strategi for biblioteksområdet og for informationssamfundets udvikling i Danmark. Jeg vil spørge ministeren, om ikke regeringen vil tage ansvaret for

sådan en strategi; om kulturministeren ikke er enig i, at det også kræver, at man tager et ansvar for, at der er de økonomiske ressourcer til rådighed for, at bibliotekerne kan udvikle sig, hvilket ministeren jo selv understregede i sit indlæg.

Det andet, jeg godt vil spørge til, handler om regeringens overvejelser vedrørende brugerbetaling på det her område. Hvad er det for overvejelser? Vi har jo set ministerens egen politiske ordfører, fru Pia Christmas-Møller, være ude og foreslå, at man f.eks. kunne indføre brugerbetaling på biblioteksområdet. Jeg tror, det er noget, der interesserer mange borgere, at man nu skal til at betale for at gå på biblioteket. Jeg synes, det ville være fint, at ministeren fik lejlighed til at kommentere det fra Folketingets talerstol.

(Kort bemærkning).

Kulturministeren (Brian Mikkelsen):

Jeg synes, det er vigtigt at slå fast, at bibliotekerne fra statens side har fået overført rigelige ressourcer. I forbindelse med den sidste revision af biblioteksloven, da der var en anden meget glimrende kulturminister, fik bibliotekssektoren ude i kommunerne over en længere årrække sluttende helt op til 2003-2004 tilført et trecifret millionbeløb ekstra netto i forøget bloktilskud.

Men det er sådan, hvilket hr. Mogens Jensen også ved, at vi har kommunalt selvstyre i Danmark og de 98 nye kommuner kan prioritere, som de selv vil. Det alternativ, som hr. Mogens Jensen lægger op til, ville være, at staten gik ind og afskaffede det kommunale selvstyre, og det er jeg ikke helt sikker på Socialdemokratiet vil være med til.

Jeg beklager og er ærgerlig over, at kommunerne har nedprioriteret biblioteksvæsenet, og jeg forstår slet ikke den prioritering, men jeg kan konstatere, at de gør det. Vi vil ikke fra regeringens side afskaffe det kommunale selvstyre, og derfor kan vi ikke gå ind og detailstyre økonomien ude i kommunerne, på trods af at vi fra denne regerings side gennem bloktilskuddet poster penge som aldrig før ind i bibliotekerne.

Kl. 16.35

(Kort bemærkning).

Mogens Jensen (S):

Jeg er glad for, at ministeren er enig i, at det også er et statsligt ansvar, dermed også ministerens ansvar, at der er økonomiske ressourcer til rådighed for bibliotekerne.

Men ministeren svarede ikke på mit andet spørgsmål, nemlig: Hvad er regeringens overve-

jelser vedrørende brugerbetaling på bibliotekerne? For der står jo, at et af regeringspartierne, nemlig ministerens eget parti, har foreslået, at man skulle indføre brugerbetaling på bibliotekerne. Jeg tror, det interesserer mange borgere at høre, om det er et af de områder, som regeringen vil pålægge brugerbetaling, hvilket vi jo ved er planen at gøre i de kommende år.

(Kort bemærkning).

Kulturministeren (Brian Mikkelsen):

Vi vil ikke blande os i det kommunale selvstyre og gå ind og specificere, at kommunerne skal bruge ekstra penge på bibliotekerne, på trods af at vi kan konstatere, at de ikke bruger de penge, vi har givet dem til bibliotekerne. Vi har heller ikke nogen som helst planer om at indføre nogen former for brugerbetaling i folkebiblioteket for kerneydelsen, altså lån af bøger. Det er en idé, som den politiske ordfører for Det Konservative Folkeparti tog frem som eksempel på noget, man kunne diskutere. Men regeringen har ingen planer om at indføre brugerbetaling for kerneydelserne på bibliotekerne.

Fjerde næstformand (Niels Helveg Petersen):

Jeg anmoder medlemmerne om mere stilhed, så vi kan gøre debatten færdig.

(Kort bemærkning).

Elsebeth Gerner Nielsen (RV):

Det er rigtigt, at Kulturministeriet og kulturministeren ikke rigtig har mulighed for at bestemme, hvordan kommunerne skal bruge det kommunale bloktilskud på kulturområdet. Men til gengæld er det jo sådan, at Kulturministeriet løbende indgår regionale og kommunale kulturaftaler med kommunerne. I hvilket omfang indgår biblioteksverdenen der, altså i hvilket omfang går kulturministeren da ind og spørger ind til biblioteksdriften, herunder måske er med til at lave en planlægning sammen med kommunerne om, hvordan biblioteksvæsenet skal udvikle sig?

(Kort bemærkning).

Kulturministeren (Brian Mikkelsen):

Vi er meget involverede i hele biblioteksudviklingen igennem Biblioteksstyrelsen, som laver forskellige strategier, giver udviklingspenge, sørger for at se på tingene. Vi har f.eks. lavet en undersøgelse af, hvor meget det betyder, at man køber nye bøger på bibliotekerne i forhold til gamle bøger, hvad det betyder for udlån osv.

Men vi kan ikke og vil ikke gribe ind i det kommunale selvstyre ved at sige: Vi giver penge med den ene hånd til forskellige kulturaktiviteter, mod at I så putter nogle penge ind i bibliotekerne et andet sted.

Der er altså kommunalt selvstyre. Jeg beklager og synes det er ærgerligt og underligt, at kommunerne sparer så mange penge på bibliotekerne, som det ser ud til de gør ifølge Biblioteksforeningens tal. Men der er ikke noget, regeringen kan gøre ved det, så lang tid vi har kommunalt selvstyre, og det selvstyre har vi tænkt os at fastholde.

Fjerde næstformand (Niels Helveg Petersen):

Tak til ministeren. Hr. Ole Sohn har bedt om ordet som ordfører i anden omgang.

Ole Sohn (SF):

Jeg vil gerne takke for debatten, og jeg vil også med glæde konstatere, at der trods de politiske uenigheder, der er om regeringens økonomiske politik, i hvert fald er en fælles bekymring blandt partierne over, at der er planlagt en lang række lukninger af biblioteker, der også går ud over det, som man kan sige er en faglig omorganisering af biblioteksvæsenet.

Det er virkelig bekymrende, at der bliver brugt færre og færre midler til biblioteksområdet som sådan, fordi det hæmmer bibliotekernes arbejde på kerneområdet med materialeindkøb, bøger, film, musik osv., men også hindrer dem i aktivt at kunne være med til at udvikle bibliotekerne og disses rolle i vidensamfundet.

Derfor er jeg glad for ministerens tilkendegivelse af, at han da er indstillet på at komme i samråd – ja, det er ministeren selvfølgelig, når han bliver indkaldt – men også, at man i en konstruktiv ånd via udvalget kan arbejde videre med at sikre, at man kan lave en national samlende strategi, som selvfølgelig er lidt mere kompliceret, i og med at man skal inddrage andre ressortområder. Men vi kan komme i gang med arbejdet og se: Kan vi komme et skridt videre end det gode arbejde, Biblioteksstyrelsen allerede i dag laver?

Med de tilkendegivelser synes jeg faktisk at vi har haft en konstruktiv debat, som tyder på, at vi også kan komme endnu et skridt videre i et kommende udvalgsarbejde. Det ser jeg frem til.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslag til vedtagelse nr. V 35 af Troels Christensen (V), Louise Frevert (DF) og Jakob Axel Nielsen (KF) (*se side 2796*) vedtoges med 59 stemmer (V, DF og KF) mod 2 (EL); 42 (S, RV og SF) stemte hverken for eller imod.

Hermed var følgende forslag bortfaldet:

Forslag til vedtagelse nr. V 34 af Ole Sohn (SF), Vibeke Grave (S), Elsebeth Gerner Nielsen (RV) og Per Clausen (EL) (*se side 2795*).

Hermed sluttede forespørgslen.

Den næste sag på dagsordenen var:

8) Første behandling af lovforslag nr. L 100:

Forslag til arvelov.

Af justitsministeren (Lene Espersen).
(Fremsat 6/12 2006).

Sammen med denne sag foretoges:

9) Første behandling af lovforslag nr. L 101:

Forslag til lov om ændring af forsikringsaftaleloven og forskellige andre love. (Begunstigelser i forsikringsordninger og ændringer som følge af arveloven m.v.).

Af justitsministeren (Lene Espersen).
(Fremsat 6/12 2006).

Lovforslagene sattes til forhandling.

Forhandling

Fjerde næstformand (Niels Helveg Petersen):

Jeg gør opmærksom på, at der for ordførerne er 10 minutters taletid, og jeg anmoder medlemmer, som ikke ønsker at overvære debatten, om at forlade salen i stilhed.

Søren Pind (V):

I Venstre har vi stillet os selv flere spørgsmål omkring den nye arvelov. Vægter slægtshensyn stadig stærkest, når spørgsmålet om fordelingen mellem generationer skal fastlægges? Er diskussionen om ligestilling mellem gifte og ikkegifte reel? Eller er forslagene i betænkning om revision af arvelovgivning i realiteten en komplikation af reglerne? I hvilket omfang skal det være

nødvendigt, at der skal være statslig involvering i tilkendegivelser fra arvelader om, hvorledes hans ejendele skal fordeles?

Slægtshensynet først: I tusind år, hvis ikke længere, har slægtshensynet været altdominerende i dansk arveret. Overførslen af gods fra den ene generation til den næste har været afgørende. På Bornholm var det f.eks. sådan, at den yngste søn arvede gården, i resten af landet modsat, men hensynet at overføre substantielle og samlede værdier til efterfølgende dele af slægten har altid vægget tungt.

At varetage denne interesse svarer i stigende grad ikke til det samfund, vi har udviklet. I dag har varetagelsen af individets rettigheder langt større vægt, og hensynet til ægtefællen, øvrige børn og ikke mindst arveladers egne ønsker spiller i stadig stigende grad en langt større rolle.

Dette forhold tager den nye arvelov hensyn til. Testators rettigheder udvides, ægtefællers arveret udvides, samtidig med at slægtens krav indskrænkes. Alt i alt er der efter Venstres opfattelse tale om en naturlig og logisk udvikling.

I arvelovsbetænkningen havde man forestillet sig, at der ligeledes skulle indføres et helt nyt regelsæt om ugifte samlevende. I Venstre har vi drøftet dette forhold nøje. Vi konstaterer, at der i det moderne samfund lever flere og flere ugifte samlevende. Spørgsmålet er imidlertid, om dette forhold i relation til gældende regelsæt er et anliggende for lovgivningsmagten, for sagen er den, at betænkningen ikke lægger op til en ligestilling, men til et andet regelsæt.

Gældende regler i dag er, at samleveren intet arver, medmindre der er testeret, i modsætning til ægtefæller. Det er altså et valg, man træffer. Gifter man sig, sikrer man arveretten, gør man det ikke, er arveretten ikke sikret. Til gengæld kan man vælge denne til ved at skrive testamente.

I stedet for denne enkle og klare retstilstand skulle man så indføre endnu et regelsæt, der ikke gav fuld ligestilling, med begrænsede beløb og lignende, altså en komplikation? Det har vi i Venstre ikke fundet ønskeligt. Ansvar er klart for den enkelte borger. Ønsker man at sikre sin samlever, må man skrive testamente. Vi letter denne mulighed ved at indføre et særligt udvidet samlivstestamente.

Samtidig indføres også en udvidelse i forbindelse med forsikringsaftaleloven, hvor samlever nu også bliver omfattet af begrebet nærmeste pårørende. Dette er langt at foretrække frem for